

Protestants Marken

Jaargang 14 nummer : 20

verschijnt wekelijks

Zaterdag 16 mei 2020

Kerkdienst zondag 17 mei 2020

Kerk TV van uit de Grote Kerk

Via kerkdienstgemist.nl en www.protestantsmarken.nl

10.00 uur	Ds. H.Z. Klink
Organist	Dirk Kes
Koster(s)	Hein Zeeman en Jan Blijleven
Eerste Collecte	Diaconie Bankrekening NL75RBRB0841377847 T.N.V. Protestantse Gemeenten Marken
Tweede Collecte	Kerk Bankrekening NL69INGB0000160962 T.N.V. Protestantse Gemeenten Marken

Kerk TV van uit de Grote Kerk

Donderdag 21 mei 2020

Hemelvaartsdag

10.00 uur	Ds. H. Z..Klink
Organist	Dirk Kes
Kosters	Hein Zeeman en Jan Blijleven
Eerste Collecte	Diaconie
Tweede Collecte	Kerk

Voor bankrekeningnummers zie boven

Dagelijkse Schriftlezingen

zondag	17 mei	Exodus 20:1-17	Gezag
maandag	18 mei	Exodus 20:18-26	Ontzag
dinsdag	19 mei	Exodus 21:1-11	Vrije slaven
woensdag	20 mei	Exodus 21:12-27	Geregelde ruzie
		<i>Hemelvaartsdag</i>	
donderdag	21 mei	Matteüs 28:16-20	Hemel en aarde
vrijdag	22 mei	Psalms 47	Hooggestemd
zaterdag	23 mei	Exodus 21:28-22:3	Vergelding

Meditatie

Psalm 76 : 9b de aarde vreesde en werd stil.

Boven deze psalm staat als titel : God, de Redder en de Rechter.

In deze psalm looft Asaf God, roemt hij de daden van God, de grootsheid, de genade en roept hij op om God te eren, geloften te doen en deze na te komen. Want onze God is ook een geduchte God, die zál oordelen en niemand zal Hem kunnen weerstaan.

God, de Redder van het kwade. Juist in deze fase van de tijd, onze tijd, komt de redding door onze Heilige Drieëenheid volop naar voren. Want het blijkt nu maar weer hoe kwetsbaar wij mensen zijn. De mensheid van nu denkt alles (aan) te kunnen. Het moet allemaal meer, meer, meer. Sneller, sneller en sneller. Groter, groter, groter. We moeten groeien in alle economische opzichten, want stilstaan is achteruitgaan. We moeten het uiterste uit onszelf halen en zelfs dat is niet genoeg... We moeten steeds de beste zijn, want anders tel je niet mee. Velen doen aan yoga, bezinningscursussen en tal van andere persoonlijke ontwikkelingszaken. En dan niet om je lichaam en geest tot rust te laten komen, welnee, je moet jezelf beter leren kennen, je zwakke punten opmerken en je verbeteren. Want je móet vooruit... anders is je toekomst in deze jachtige wereld gedoemd te mislukken. En krijg je door al dat jagen en jachten een 'burn-out', tsja... pech gehad. Had je maar beter moeten doseren. Ook daar hebben we cursussen voor.. Onze Schepper zal ons gedrag met lede ogen aanzien. Wij mensen maken elkaar en onszelf hartstikke gek. En danis er een eiwit uit de Corona-familie en staat het leven op de hele wereld nagenoeg stil ! Een virus slaat toe en dan komen alle menselijke eigenschappen van deze tijd volop aan het licht. Het egoïsme van de huidige maatschappij en dan met name uit de leeftijdsgroep 15 tot ca 55 jaar, kent geen grenzen. Je mag natuurlijk niet generaliseren, maar juist uit deze categorie mensen komen de geluiden van : *het virus doodt alleen zwakkeren en ouderen, dus dat ruimt lekker op.. Ik doe wat ik zelf wil, de rest bekijkt het maar.. Afstand houden ? Allemaal bangmakerij.. De overheid moet je niet geloven, die manipuleren de boel.. Mijn leven is belangrijker dan die paar mensen die aan het virus doodgaan.. Mijn vakantie is veel belangrijker.. Als ik maar mijn boodschappen (wc-papier, paracetamol...) heb..*

En zo kan ik helaas nog wel even doorgaan. Wat bezielt deze mensen ? Waarom tonen zij geen empathie met anderen ? Vanwaar deze 'over hun lijk' mentaliteit ?

Dat zijn nu de 'zegeningen' van de huidige geïndividualiseerde maatschappij, waar het alleen nog gaat over het eigen ik-zijn en waaruit de gemeenschapszin en solidariteit langzamerhand verdwijnt.

De overheid roept de bevolking op om 'met zijn allen het virus onder controle te krijgen', maar ze zijn nog niet uitgesproken op de persconferenties of het commentaar van de 'ikkers' barst los.

En een sterk gevoel van onbehagen maakt zich dan van mij meester. Dit is een noodsituatie en dan ga je toch samen aan de slag om hier overheen te komen.. Dan ga je toch extra omzien naar je naaste om te zien waar je van nut kan zijn, waar je kan helpen. Dan doe je toch je uiterste best om besmettingen te voorkomen en om gedupeerden (zieken, mensen plotseling zonder baan, middenstanders, etc.) te ondersteunen. Gelukkig zie je op Marken hiervan prachtige voorbeelden. Geweldig !

Ook in onze tijd staat de aarde dus even stil. En heel veel mensen vrezen en zien het virus als een straf van God. In veel landen ontstaan er nu bewegingen die de economieën gaan onderzoeken op kwetsbaarheid en houdbaarheid. Bevolkingsgroepen beginnen te zich af te vragen of de wijze van (samen) leven wel toekomstbestendig is. Door de gevolgen van het Corona-virus lijkt er een wereldwijde bezinning plaats te gaan vinden, die hopelijk alle mensen ten goede zal komen. Door de economische achteruitgang wereldwijd is er ook minder geld beschikbaar voor het voeren van oorlogen. Wat zou het fijn zijn als die ellende zou stoppen en vluchtelingen weer naar huis kunnen. Dan kunnen ze hun land, steden en gezinsleven weer opbouwen. Er ontstaat hoop op een betere wereld na Corona. Ik hoop van harte dat het geen valse hoop is en dat er echt wat gaat gebeuren dat het leven op deze aarde draaglijker en minder egoïstisch zal maken. Dat er over een aantal jaren op scholen geleerd wordt dat in het jaar 2020 de wereld even 'stil' stond en dat daarna alles anders werd, veel mooier, veel meer zoals de Schepper het heeft bedoeld. Dat door goddelijk ingrijpen mensen elkaar weer steunden, solidair waren en samen de problemen op de wereld oplosten. En dat God zag dat het goed was Er is hoop op God !

Voorbede

1. Laat ons waar haat is liefde zaaien en waar wanhoop is hoop brengen.
2. Voor hen die in de war raken nu hun wereldbeeld kantelt door de coronacrisis.
3. Klop aan de deur van Kim Jong-Un, leider van Noord-Korea. Dat hij tot geloof en inzicht mag komen.
4. Als ons hart in onze portemonnee zit, breng dan ons hart op de juiste plaats.
5. Leer ons denken in oplossingen en vanuit dankbaarheid leven. Verblijd ons.
6. Geef onze gemeente jonge mensen die in Uw dienst willen staan. Dat Uw Woord het middelpunt van hun denken en handelen mag zijn.
7. Wijs ons de weg hoe wij alle hongerende mensen kunnen voeden. Het virus brengt aan het licht dat het voedsel daar gebracht wordt waar al veel is.

Ria Kaars

Jaarlijkse bijdrage Zending en Evangelisatie

De (groene) inteken biljetten voor de bijdrage Zending en Evangelisatie voor het jaar 2020 zijn inmiddels weer rondgebracht of zult u binnenkort ontvangen.

Voor het zendingswerk vragen wij van ieder gemeentelid een vrijwillige bijdrage, zodat wij ook dit jaar weer onze steun kunnen geven als Protestantse Gemeente Marken aan het Zending- en Evangelisatiewerk ver weg en dichtbij.

Daarnaast verzorgen wij ook de distributie van het blad Elisabet. De abonnementsprijs voor Elisabet in 2020 is € 20,00 (per jaar). Het abonnementsgeld kunt u gelijktijdig met uw bijdrage voor de Zending en Evangelisatie overmaken.

In verband met het corona virus komen wij het inteken biljet dit jaar niet bij u thuis ophalen. Wij verzoeken u vriendelijk het inteken biljet te retourneren aan de personen genoemd in onderstaande wijkindeling.

De intekenbiljetten voor de mensen in Swaensborch zullen wij bij familieleden op Marken brengen.

Wijk 1: IJsselmeerweg en Flevostraat (Jannetje Boes, Kets 44)

Wijk 2: Zuiderzeeweg, Zeilstraat en Mr. Visserstraat (Trijntje Uithuisje, Kets 37)

Wijk 3: Almerestraat, Gouwzeestraat, Markerwaardstraat, Minnehof, Minneweg en Botterstraat (Lobberig Jonk, IJsselmeerweg 6)

Wijk 4: Zeereiderpad, Wittewerf, Grotewerf, Rozewerf, Moenishwerf, Moenishwerf en Oosterpad (Lobbetje Zwiers, Wittewerf 30)

Wijk 5: Het Rietland, Kets, Buurt I en Buurt II (Grethe van Belzen, Kets 31)

Wijk 6: Buurt III en Buurt IV, Melisvennen en Havenbuurt (Neeltje Anita Roos, Buurt I nr.7)

Wijk 7: Noorderwerfstraat, Akkerstraat en De Pieterlanden (Christina Pereboom, Buurterstraat 46) Wijk 8: Thamiswerfstraat, Buurterstraat en Westerstraat (Eline Visser, Buurterstraat 9)

Wijk 9: Kerkbuurt 1-89 en 176-201 en De Duikjes (Conny Kamstra, Kerkbuurt 198)

Wijk 10: Kerkbuurt 90-175 en Hoogkamplaan (Anneke Commandeur, Buurterstraat 41)

Wijk 11: Swaensborch

Wij hopen ook dit jaar op u te kunnen rekenen! Alvast hartelijk dank!
De Zending- en Evangelisatiecommissie

KERKCOLLECTES**KERK**

Aan kerkcollectes ten behoeve van de Kerk is op rekening NL69 INGB 0000 1609 62 ontvangen:

- in week 19 (6 mei t/m 9 mei) Eur 155,00

- in week 20 (10 mei t/m 12 mei) Eur 195,00

Via de QR-scanmethode is in week 19 een bedrag ontvangen van Eur 68,50.

Aan ingeleverde collectemunten is ontvangen een bedrag van Eur 15,00.

Namens het college van kerkrentmeesters,
hartelijk dank aan alle gevers/geefsters.

DIACONIE

Aan collectes ten behoeve van de **Diaconie** is op rekening NL75 RBRB 0841 3778 47 ontvangen over de periode 6 mei – 12 mei 2020:

collecten en giften 6 mei – 12 mei 2020: Eur 141,00

KIA Noodhulp Lesbos 3 mei 2020 (aanvullend): Eur 100,00

Pakistan 10 mei 2020: Eur 168,00

ZENDING

Aan giften voor de zendingskisten is ontvangen in de periode van 6 mei – 12 mei 2020: Eur 45,00

Namens het college van diakenen,
hartelijk dank aan alle gevers/geefsters.

COLLECTEMUNTEN

We willen in deze “Corona” tijd ook de gelegenheid bieden om de collectemunten te besteden aan de diverse collecten, zoals voor de kerk, de diaconie, doorzendcollecten (o.a. Project Waterlandse Gemeenten, Pakistan, KIA etc.) of de Zendingskisten.

Als u de munten in een enveloppe, plastic zakje of op een andere manier kunt aanleveren in de brievenbus van onderstaande adressen, met **collectebestemming** en **datum** collecte, dan zorgen wij dat de waarde wordt overgemaakt aan de betreffende collecten.

F. Visser

IJsselmeerweg 3

H.P. Zondervan

Noorderwerfstraat 15

COLLECTE DIACONIE 17 mei

Deze zondag staat er weer als collectedoel “**DIACONIE**” in deze kerkbode. Enige tijd geleden gaven we u weer een inblikje in de hele specifieke zaken en doelen waarvoor de collectes van “diaconie in het algemeen” worden gebruikt.

Zoals u weet steunen we ook een aantal instellingen en stichtingen. Eèn daarvan is

Open Doors. **Open Doors** steunt christenen die om hun geloof worden vervolgd of verdrukt.

Het is een interkerkelijke stichting en ze steunt vervolgte christenen ongeacht hun kerkelijke gezindte. Open Doors brengt ook bijbels en christelijke lectuur naar landen die daarvoor gesloten zijn. Ook geeft ze training en verleent praktische hulp, zoals traumazorg en noodhulp. In bedreigde en onstabiele gebieden bereiden zij christenen voor op mogelijke vervolging en lijden. Mentale ondersteuning van deze vervolgte mensen is heel belangrijk voor hen!

De coronacrisis stelt Open Doors wereldwijd voor nieuwe uitdagingen. Voor de vervolgte kerk zijn de gevolgen enorm, want veel christenen zitten al aan de onderkant van de samenleving. En juist ook in deze crisis hebben ze veel minder toegang tot gezondheidszorg en staatssteun dan hun andersgelovige burens. Hoewel het virus niet discrimineert, doen gemeenschappen en regeringen dat, ook in hun ondersteuning bij deze crisis, vaak wel.

Open Doors spant zich extra in om deze vervolgte christelijke gemeenschappen te helpen, onder meer via hun voorgangers en leiders. In deze crisis kan de kerk zich laten zien als een baken van hoop. Juist nu krijgt de kerk de kans haar rol als lichtend licht en zoutend zout op zich te nemen. Wij bevelen daarom de algemene collecte voor de diaconie van harte bij u aan.

De banknummers staan weer vermeld in deze kerkbode, op KerkTV en op de MarkerNieuwssite.

Namens de diaconie,
Eef Visser

Liturgie zondag 17 mei 2020

de 6^e van Pasen, zondag 'Rogate', Bidzondag ('Rogare' betekent 'vragen') om 10.00 uur
livestream uitgezonden vanuit de Grote Kerk.

Protestantse Gemeente Marken.

Opgang

Consistoriegebed.

Intrede

Muziek: Psalm 65 (vers 1).

Bemoediging en groet.

Muziek: Lied 314 'Here Jezus, om uw woord'.

Gebed van verootmoediging.

Genadeverkondiging en leefregels.

Muziek: Lied 755 'Toch overwint eens de genade' (couplet 1).

Gebed om de verlichting van de heilige Geest.

Moment voor de kinderen.

De heilige Schrift

Lezing uit het Oude Testament: Jesaja 41,17-20 (lector).

Muziek: Psalm 103 (vers 3 en 7).

Lezing uit de Brieven: 1 Petrus 3,8-18 (lector).

Muziek: Lied 654 'Zing nu de Heer, stem allen in' (couplet 1).

Evangelielezing: Johannes 16,16-28 (voorganger).

Muziek: Lied 903 'Zou ik niet van harte zingen' (couplet 1).

Verkondiging: 'Vriendschapsverzoek'.

Muziek: Lied 908 'Ik heb U lief, o mijn beminde' (couplet 2).

Gebeden en gaven

Oproep tot de gaven (voor QR-code zie www.protestantsmarken.nl).

Dankzegging en voorbede.

Zending en zegen

Zegen.

Muziek: Psalm 68 (vers 7).

Informatie voor de gaven

Het rekeningnummer van de Diaconie is:

NL75 RBRB 0841 3778 47 Ten name van Protestantse Gemeente Marken.

Het rekeningnummer van de Kerk is:

NL69 INGB 0000 1609 62 Ten name van Protestantse Gemeente Marken.

Liturgie Hemelvaartsdag 21 mei 2020

de 40^e Paasdag om 10.00 uur livestream uitgezonden vanuit de Grote Kerk.
Protestantse Gemeente Marken.

Opgang

Consistoriegebed.

Intrede

Muziek: Psalm 24.

Bemoediging en groet.

Muziek: Psalm 97 (vers 1 en 6).

Geloofsbelijdenis.

Muziek: Lied 231 'Wij knielen voor Uw zetel neer' (LvdK).

Gebed om de verlichting van de heilige Geest.

Moment voor de kinderen.

De heilige Schrift

Lezing uit het Oude Testament: Daniël 7,9-10 en 13-14 (lector).

Muziek: Psalm 47.

Lezing uit de Brieven: Efeziërs 1,17-23 (lector).

Muziek: Lied 665 'Om Christus' wil zijn wij verblijd'.

Derde Schriftlezing: Handelingen 1,1-11 (voorganger).

Muziek: Lied 661 'Ten hemel opgevaren is'.

Verkondiging.

Muziek: Lied 663 'Al heeft Hij ons verlaten'.

Gebeden en gaven

Oproep tot de gaven.

Dankzegging en voorbede.

Zending en zegen

Zegen.

Muziek: Psalm 145.

Informatie voor de gaven

Het rekeningnummer van de Diaconie is:

NL75 RBRB 0841 3778 47 Ten name van Protestantse Gemeente Marken.

Het rekeningnummer van de Kerk is:

NL69 INGB 0000 1609 62 Ten name van Protestantse Gemeente Marken.

Vanuit de pastorie

Versoepelen van de maatregelen

Een week geleden kwam het kabinet met een routekaart voor het versoepelen van de maatregelen. Stap voor stap kan onze samenleving weer op gang komen. We hopen zonder enorme groei van het aantal besmettingen. Deze routekaart heeft ook gevolgen voor ons kerkelijke leven, vooral voor de zondags kerkdiensten. Een paar weken geleden is het College van Kerkrentmeesters al begonnen met het opstellen van een 1,5-meter-plan, bedoeld voor onder andere de kerkdiensten. Daarmee kregen we zicht op wat het betekent voor het maximaal aantal kerkgangers. Dat zal afhankelijk van het kerkgebouw zeer beperkt zijn. Volgens de overheid zijn vanaf 1 juli weer kerkdiensten mogelijk met maximaal 100 personen. Helaas kunnen we in onze kerkgebouwen dit aantal niet welkom heten. Een grove inschatting laat zien dat wanneer we de regels van het RIVM toepassen, we in de kerkdiensten ongeveer 50 bezoekers kunnen toelaten. Het gebruik van onze live-uitzendingen via Kerkdienstgemist blijft voorlopig.

Op dit moment denken we als moderamen na over hoe we weer kerkdiensten met gemeenteleden in de kerk kunnen gaan houden. Vooral de toegangscontrole is een vraagstuk. Ik kan jullie alvast melden dat het van ons allemaal wat flexibiliteit en begrip zal vragen. Vooral als het maximaal toelaatbare aantal bezoekers in de kerk is bereikt. Maar dat lijkt me op Marken geen probleem. Misschien dat we de maand juni gebruiken om een keer te oefenen met een kerkdienst waarbij we voorlopig maximaal 30 gemeenteleden toelaten in de kerk. Maar daarover binnenkort meer.

Pastorale zorg

Met versoepeling van de maatregelen ga ik voorzichtig hier en daar weer wat bezoeken brengen. Ik denk dan vooral aan crisissituaties waar mijn fysieke aanwezigheid zinvol is. Bijvoorbeeld in de nazorg na overlijden of aan de pastorale begeleiding van mensen met een ernstige en levensbedreigende ziekte. Uiteraard in overleg en met inachtneming van de regels van het RIVM zoals handen wassen en anderhalve meter afstand.

Gegroet

In het brevier met uitspraken van Maarten Luther – een brevier is gebedenboek met korte gebeden voor dagelijks gebruik – las ik: *“Het geloof wil niemand tot het evangelie dwingen, maar het laat iedereen vrij en geeft het in overweging. Wie het gelooft, die gelooft; wie komt, die kome; wie buiten blijft, die blijft buiten.”*

Omwille van het evangelie zijn we ontspannen mensen. We dwingen niemand om het evangelie van Jezus Christus te aanvaarden. We geven het in overweging. Tenslotte een hartelijke groet vanuit de pastorie.

Ds. H.Z. Klink

hzklink@icloud.com of 06 21564286 en Skype: klinkhz

Er is niets dat voorgoed verdwijnt, als je de herinnering goed bewaart...

Na een leven waarin zowel geluk als verdriet haar deel werd,
is rustig ingeslapen onze lieve en zorgzame moeder, mijn schoonmoeder
en onze Bessie

Janny van Altena

Marken, 22 maart 1948

Monnickendam, 11 mei 2020

Christina in liefdevolle herinnering

Nelly en Niels

Pascal

Brian

Cor

Bruce 🐾

De afscheidsdienst vindt in besloten kring plaats op zaterdag 16 mei.

Correspondentieadres:

Nelly Martis, Volgervennenplein 20, 1131 JA Volendam

*Ik geef mijn tranen aan de zee
de wind al mijn gedachten
de aarde neemt mijn pijn terug
vuur geeft mij nieuwe kracht.*

*De warmte van de zon
raakt mij in al mijn vezels
het gouden licht straalt overal
en geeft mij nieuwe moed.*

*Daar waar het koud is
wordt het warm
daar waar verdriet is troost het
wat donker is wordt weer verlicht
wat troebel is wordt helder.*

*Laat mij zeggen wat ik voel
laat mij de woorden vinden
om te zeggen wat ik bedoel.*

*Dat wat is zal altijd blijven
want alles wordt herinnering.*

Als ik wakker lig
en dat gebeurd steeds vaker
dan denk ik aan die lange slaap
die komen gaat.
Ik denk niet aan mij
ik ben van geen belang
ik had alleen graag
meer tijd gehad.
Maar ik denk aan hen
die mij zo lief zijn
en die nog verder moeten.

Tot ons groot verdriet is overleden mijn lieve zus en onze Janny

Janny van Altena C.d.

Nelly, Niels, Pascal, Brian en Cornelis heel veel sterkte met het verlies van
jullie moeder en bessie.

Neeltje
Kinderen en kleinkinderen

Uit het Gastenboek in de Grote Kerk:

25/6 2019 Prachtige kerk. Het olijfgroen, de stoelen met olijfbladeren ingegrift. Bedankt dat ik blokfluit mocht spelen "Waakt op Israël" van Jan Jacob van Eyck. Heel fijn. Waar dat precies in de bijbel staat weet ik niet precies. Ik ga zoeken. Groet Josien R'dam

26-6-19 Ik bid voor mijn zus, ze is erg ziek. Haar naam is Ella C..... uit H. (naam weggelaten; redactie)

28.6.2019 Louise Shaw-Wagenaar, Auckland, New Zealand. Loved visiting your church and it would have been a blessing to worship with you on a Sunday. Maybe next time.

Met mijn 3 dochters een bezoek gebracht aan Marken waar ik van dec. 1945 tot mei 1952 woonde. Weer is er veel veranderd. Leuke herinneringen opgehaald met broer en zus Kes. Janneke van Reeuwijk.

Met onze moeder ter gelegenheid van haar verjaardag naar haar 'roots' op Marken gegaan. Voltreffer! Ze raakte in gesprek met Klaas Kes en raakte niet uitgepraat. En wij genieten op de achtergrond. Martine, Heleen, Fransje v/d Pijl.

Ik hoop dat de zuivere waarheid ook hier nog gepreekt mag worden.

Dankbaar dat we dit met onze vrienden weer mogen beleven. Zo'n mooie dag! Schodoclub-Veenendaal-Holland.

Jan & Marie Westerbeek. Schitterend met al die scheepsmodellen. Perfect onderhouden. Blijham.

Endlich eine Kirche, die auch Kirche ist!!

Mijn man en ik hebben genoten van de bezichtiging van uw kerk! Respect om met zo veel vrijwilligers deze kerk open te stellen!! Fam. Te Winkel-Bodendijk, Aalten.

9/7 erg mooi. Een stukje geschiedenis in het echt.

9/7 Mooie boel hier 😊 gr. N. + B.

Bid voor mij. Wim H.

En verder kregen we in de maand juli 2019 bezoekers uit o.a.:

Spanje, Argentinië, Heidelberg, Amstelveen, Uruguay, Marseille, Turkije, Monza, Kenya, Brazilië, Baskenland, Hawaii, Vlissingen, Granada, Atlanta, Panama, Frankfurt am Main, Duiven, Wichelen (B), San Diego Californië, Ipswich, Alicante, Rio de Janeiro, Medellin Colombia, Amsterdam, San Jose Californië, Wolfsburg, Seattle, Sevilla, Arroyogrande Californië, Valencia, Yuma, Alberta Canada, Dresden, Houten, Verona, Vancouver, Ancona, Cyprus, Ede, San Diego Californië, Milaan, Syrië, Litouwen, Bahia, Arnemuiden, Barcelona, Wenen, Brescia, Mexico, Athene, Middelburg, Oberhausen, Turijn, Bologna, Grijpskerk, Hongarije, Mississauga, Rijswijk, Rotterdam, Tirol, Hoogerheide, Wales en Delft.